

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. Núm. 401

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

9 de febrer 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11 - BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÉF. 17605**

Les concentracions de capitals

Es un fet evident que cada dia la gran indústria i totes les activitats del món de la producció tendeixen a les grans concentracions. Tot el que avui no sigui constituir grans nuclis, sembla mancar d'eficàcia. Mitjançant hàbils combinacions financeres s'ha trobat la manera de concentrar en poques mans rams de la producció mundial que després de mil evolucions acaben per ésser dirigits per unes poques persones.

Les personalitats legals subsisteixen manta vegada; però darrera d'aquestes han vingut els finançaments, els controls, les intervencions, i si anem aprofundint pel complicat món de la banca i de les finances internacionals, molt aviat els nostres ulls esverats arribaran a copsar una realitat desconcertant: que aquests negocis grandiosos que es mostren davant del dret i davant de les legislacions en forma de societats particulars, en realitat no són més que marionettes que els fils invisibles de la finança mundial fa moure. I aquests fils motors tots van a parar, a concentrar-se en escassíssimes mans.

Un dia sabem, per exemple, que el negoci de transports per tramvia ha passat de mans d'una societat belga a mans espanyoles, tot i subsistint la mateixa societat explotadora, la mateixa direcció. Més tard, ens informem que el negoci de transport pels metropolitans ha deixat de trobar-se en determinades esferes per a instal·lar-se en altres. I així successivament. Cada una d'aquestes societats particulars subsisteix; però les accions, en nombre suficient per a dirigir-la, han passat a la caixa d'uns banquers; i aquests han anat, poc a poc, acaparant tot el negoci de transports d'una ciutat, d'una altra ciutat, de gran nombre de ciutats.

El fet de la gran concentració és, doncs, evident. I quasi podem dir que negoci que avui no hi faci cap, és negoci amb vida escassa.

* * *

¿Quina consideració social ens mereix el fenomen?

De primer antuvi ens produeix una sensació de dolor. No sembla sinó que el capitalisme, a base

de trusts, càrtels, monopolis, etc., hagi de constituir-se en absorbent de tota activitat humana. I no sembla sinó que la riquesa, en lloc de repartir-se equitativament i justament, com l'ideal social cristià aconsella, procuri marxar de les mans dels miserables per a concentrar-se cada vegada més en unes poques persones, i així resti pitjor repartida cada cop.

Però, en realitat és així? Si l'augment de la riquesa crea riquesa, i si per a la creació d'aquesta riquesa avui es necessita la gran concentració, ¿no és cert que a major creació de riquesa ha de correspondre un major benestar, del qual no solament s'han d'aprofitar els capitalistes sinó tots els productors que viuen al seu entorn?

En efecte és així; i aquí tenim l'exemple dels Estats Units per a demostrar-ho sense necessitat de grans raonaments. ¿On és major que allí la concentració del capitalisme? ¿On es troba el treballador de tota mena en millors condicions econòmiques que allí? Pot dir-se que es dona bé allí la següent equació: capitalisme gran, benestar general.

I quan aquest benestar augmenti, i les reserves econòmiques siguin possibles en totes les classes socials (començant per les obreres), ¿no és cert que aquestes mateixes reserves, en forma d'accions de treball, aportacions (petites primer i més grans després) hauran d'anar a nodrir el propi capital de les empreses? ¿No ens ho diu clarament el fet que allí l'accionariat obrer sigui una realitat en molts casos?

Realment hi ha fenòmens que desconcerten dins el món social. Però quan els examinem un xic a fons trobem contactes insospitats entre ells, i manta vegada allò que ens semblava obertament contradictori es llença pel camí de la col·laboració i de l'harmonia.

Al cap i a la fi, la vida Déu l'ha fonamentada sobre una base d'amor i de fraternitat. I quan arribem al veritable fons de les seves grans causes determinants, trobem sempre, irremissiblement, aquesta base d'amor que manta vegada els homes ens obstinem a desconèixer i a trepitjar inútilment.

El pastor

Prou em recordo d'una excursió feta des d'Andorra la Vella amb intenció d'anar a dormir a Tírvia; i d'allí, l'endemà, entrar triomfants a la Vall d'Aran en havent passat per Esterri d'Aneu. Erem una colla de quatre tranquils que teníem humor d'anar pel món sense itineraris ni desconfiances, en aquella edat primerenca en què un hom ha après que el món és rodó i que, tirant sempre dret al nas, se li dona la volta en tants o quants dies sense temor de perdre's. Es el cas que, sortits de les valls d'Andorra a les quatre del matí, arribàrem en sengles muls, més avesats a llaurar que a portar sella, a Civís a les deu tocases; tocases no sé on, perquè Civís era, més aviat que un poble, un caseriu on no hi havia rellotges ni campanes que toquessin.

A les dotze ja sortíem del dinar i empeníem la marxa. Ens ho preniem tot a temps pel que poguéssim passar, ja que érem desconexors del país i ens fiàvem dels traguers andorrans que ens acompanyaven i que es feien els savis en la complicada geografia d'aquells vessants pirenenics.

La tragèdia va començar a les tres de la tarda quan, després d'haver constatat que anàvem errats de camí, haguérem de rectificar sense estar ben segurs que la nova ruta fos la bona. Ens trobàvem ja engolfats en la regió dels avets, enlairats no sé quants milers de metres sobre el nivell del mar i no sé quants centenars sobre les valls de sota. Llavors fou quan per primera vegada a la vida veiérem milers i milers d'ovelles pasturant a la falda d'aquelles muntanyes sota la fèrula d'un sol pastor. Una vegada, en una de les nostres marrades, vàrem passar pel costat d'un d'ells. Era allò que es diu un pastor feréstec, com si diguéssim, mesquer. En passar prop de nosaltres va murmurar algunes paraules seques que ens semblaren malediccions, mentre el gos d'atura ens va dedicar uns roncs ventrílocs tot alarmants. A les cinc de la tarda estàvem tips d'anar amb les cames desencaxades i baixàrem dels muls mal guarnits, i temerosos i desconfiats ens apartàrem prudentment dels guies que ens havien fet extraviar, qui sap si intencionadament, per aquells mons deserts. I quan es féu fosc, a les vuit del vespre del dia darrer de juliol, encara caminàvem per aquelles altes muntanyes entre els crits tètrics dels ducs i els udols amenaçadors dels llops, sense saber si tal vegada ens tocària demanar un jaç de palla a aquell pastor malcarat. Per no deixar amb angúnia el lector només direm que a les nou del vespre veiérem uns llumets penyes avall i a dos quarts de deu, rendits, jèiem damunt les taules i els bancs d'un tros d'hostal, més brut que hospitalari, d'un poble que no és al mapa: La Farrera, on vàrem trobar unes males sopes de pa de sègol i un llit pitjor ja pres per més infantèria que la que duia Xerxes per a la conquesta d'Atenes i no menys terrible i escometedora.

Tot aquest llarg preàmbul, que espero em perdonarà el lector, és per a fer-li entendre que no he pas desconegut aquell tipus de pastor feréstec del Pireneu, que amb un rabadà i mitja dotzena de gossos d'atura pasturava cinc o sis mil ovelles a les falades d'aquelles altíssimes muntanyes, gairebé sempre nevades, de la banda Nord de la Catalunya lleidatana.

Us l'heu mirat bé aquest pastor, que només menja

sopes de pa negre, dèspota amb ses ovelles i terror dels llops? Doncs ara us diré que no té res a veure, ni la més remota semblança amb el pastor de can Feliu, del Penedès, que és com si diguéssim un pastor de regadiu.

Es eixut de cara, d'ulls pregons, celles hirsutes i nas prominent i punxegut. El seu mirar, però, és dolç com el dels moltons que mena; els llavis, estrañent involuntàriament la fesomia de les seves bestioles, s'han anat tirant enfora i la seva veu, entre el belar de la seva tropa, ha pres el mateix so i la mateixa intensitat. Les bestioles que mena són de molta carn i poca llana, i mengen més brisa i farina dins el corral que no pas brots de romanins i fari-goles pel bosc o herba tendra i pàmpols per les vinyes. Va vestit de vellut amb un tapaboques penjat a l'espatlla, si és en temps d'hivern, i una barretina morada en tot temps. No és pas massa eixut d'esperit: als seus seixanta anys era encara un home guardador de qualsevol cosa que fes referència al ramat.

A fe que l'hivern li vagava de galar. De bon matí, si no volíeu tenir fred, no hi havia lloc millor que el corral. Als graons de l'escala que pujava al magatzem de farina hi feia de bon seure. La contemplació del ramat, que amorrat a la menjadora, s'atipa de coses substancioses i després se'n va a cercar el postres a les palleres penjades al bell mig, llur flux i reflux que mai no para, el fregament de llurs queixals, el continuat canvi de siti dels que cerquen estar més amples o més ben acompanyats, i de tant en tant el seu belar satisfet com d'acció de gràcies, amb el cap alt de cara al pastor, és cosa tan encantadora com la contemplació de la mar i de sa escuma i de sos moviments, acompanyada de la música de la remor que fan les onades.

A la fi de la tarda, quan l'amo i els mossos de can Feliu, asseguts als pedrissos del pati de darrera, parlén de la feina feta i de la que hi ha per fer, el Ramon pastor arriba d'abeurar el ramat a la riera i de pasturar-lo al rieral, i el sentireu al corral escridassar les bèsties perquè totes li volen ficar el morro a la butxaca per a atrapar-li els favons que han vist donar tan generosament a l'esqueller.

A can Feliu el Ramon pastor, com que passa el dia a can Feliu i a la nit va a casa seva amb sa muller i sos fills, a la mateixa vila, és el mutu ambaixador de la casa a la vila i de la vila a casa.

Quan comença a fosquejar tothom té de veure el Ramon pastor i fer-li qualsevol encàrrec per la vila.

I el Ramon pastor, que no sap ni llegir ni escriure, registra, ordena i col·loca totes les coses que li diuen en el seu caparró.

Comença l'amo:

—Ramon: porteu de ca l'adroguer mitja lliura de sulfat de sosa per a purgar el matxo. Porteu de ca ferrer les eines que li han enviat allussar. Al haster digueu-li que tingui llest el collar de la mula jove que a la tarda hi passarà el carro a cercar-lo. Al boter, que vingui a primera hora a repicar uns cercols... Escolteu, Ramon. Porteu-me un centenar de cartutxos de cal Fonso, que demà passat anem de cacera... Ramon; espereu-vos encara: porteu-me un parell d'espardenyes tapades de la mida d'aquest cordill...

El Ramon tot ho escoltava de cara el sostre com

si comptés les bigues, amb la boca mig oberta fent "a... a... a..." com diuen del profeta Jeremias quan es trobava que no sabia parlar.

Després de l'amo entrava la mestressa amb moltes més coses i més menudes.

— Porteu-me tres pans de crostons, una carnissera de costelles i altra de carn per a l'olla, si trobeu sardina o pops, tres terces, cansalada com sempre. Escolteu, Ramon: passeu amb aquesta recepta per ca l'apotecari i digueu al senyor Antonet que passi. Ah! i una unça de te i altra de camamilla.

Aquí el Ramon pastor s'alarma i pregunta: que teniu malalts?

— Si; veureu, la mare ja en té setanta cinc i ens dona un xic d'angúnia. Veieu si la minyona us vol alguna cosa.

Si; també la minyona necessita quelcom: una escombra, fregalls, un pot que es va dur a cal llauner i què sé jo què més.

Amb totes aquestes coses al cap, el Ramon pastor pren la manta, es posa la gorra musca i l'em-

prèn cap al portal tot xano xano perquè ja sap que no el deixaran arribar-hi. Quan ha dat vuit passes se senten crits de Ramon... Ramon... I el Ramon recula i rep encara una altra ametrallada una mica de cada u, que tots s'havien descuidat alguna cosa.

A la fi s'acaba i el Ramon pastor se'n va camí enllà cap a la vila i tindrà ben bé una hora i mitja de feina a complir totes les demandes. Teníeu por d'algun mancamment? Com es veu que no coneixeu la bona retentiva del Ramon pastor. L'endemà matí vindrà a punta de dia amb la manta curulla de coses, un cabàs ben ple de comestibles, una coixinera amb el pa i tam... tam... tam... arriba perbocant tota la feina feta i sortirà tot, tot i una mica més encara d'alguna cosa que, coneixedor dels costums de la casa, ell ha pensat que podia faltar i que se n'haurien descuidat potser. N'estic convençut. Sense el Ramon pastor, a can Feliu no s'hi podria pas viure. Ve a ésser un delegat de la Providència.

JAUME RAVENTÓS

A propòsit de l'Exposició Missional

L'esperit missioner s'intensifica en el nostre poble. Com si tothom fos atent a la veu augusta del Sant Pare, arreu veiem organitzar vetllades missionals les quals, despertant el més ferm entusiasme en totes les contrades, fomenten en el cor de la nostra terra el més ardent esperit missioner el qual es desvetlla en les generacions i les fa coneixedores de l'obligació que tots tenim de cooperar en l'obra magna de les Missions.

Si la pròxima Exposició Missional ha de donar, a totes les gents, un ample coneixement de l'esforç col·lectiu de tot un poble realitzat, en aquest sentit, a casa nostra, no podem considerar de menys valor l'impuls que de molt de temps estan donant en la nostra terra totes les ordes missioneres.

El nostre grau de civilitat hem de demostrar-lo fent participants d'aquesta civilització els nostres germans, els quals solament poden adquirir-la amb el nostre esforç col·lectiu. I hem de remarcar que, tal com s'ha exposat diverses vegades, tots podem i devem ésser missioners.

Tothom ha de treballar dintre el radi de la seva activitat i, d'acord amb les nostres possibilitats, tenim de prestar generosos el sacrifici col·lectiu, socorrent el Missioner en les seves tasques evangelitzadores, les quals, tal com ningú no dubtarà, s'inicien i continuen solament amb infinitat de despeses les quals no poden cobrir-se sense el nostre ajut material.

No és tasca fàcil la de catequitzar els infidels, tenint en compte la diversitat de caràcters, car la majoria es mostren molt refractaris a la civilització que l'abnegat Missioner els vol procurar.

No són menys difícils les missions entre els temibles indis els quals solament s'humilien davant el Missioner quan, moguts per les seves necessitats, estan obligats a apropar-se al centre de l'apostolat.

El caràcter, doncs, inconstant de l'indi dificulta en gran manera la tasca redemptora del servent de Déu, i quan, creient-los ja domesticats, moguts no-

vament pels mateixos instints d'una fera, es llencen amb fúria satànica damunt el Missioner el qual, seguint l'exemple de Jesucrist, vessa la seva sang que ha de fecundar les terres de l'Índia.

No obstant, si es pot abrandar en el cor de l'indi la flama de la fe, després de molt instruir-lo, és company inseparable del Missioner el qual s'ha captivat, amb molta paciència però, l'afecte d'aquell germà el qual s'incorpora en el ramat de Crist.

Mes per això cal la nostra contínua cooperació material la qual, unida al clam particular i col·lectiu a Déu Nostre Senyor, per mitjà de la pregària, farem que el soldat de Crist pugui intensificar la seva obra arreu, i obtindrem que el bon Déu faci planar la seva benedicció damunt les terres d'infidels.

Ara és l'hora més oportuna de propagar en tot, les tasques missioneres.

En totes les publicacions d'aquest caràcter trobarem els mitjans amb els quals podrem, amb coratge, prosseguir la tasca missional que arreu veiem escampada la qual, com bona llavor en terra fecunda, un dia ha de germinar.

Recordem que, si treballem amb tota l'ardència de l'esperit, en el conreu del nostre camp, aquest esclatarà amb una vida plena i exuberant i els seus fruits seran abundosos.

Molt s'ha dit en aquest sentit; no hem, però, treballat prou encara.

Havem de prosseguir la tasca, a la qual ens invita la veu augusta del Sant Pare, llum que ha de guiar-nos sempre.

Recordem també aquella bella invitació que sovint veiem en les planes d'aquesta publicació. "No venceran els inactius sinó els que lluiten".

Si els que hem rebut de Déu el do de seguir aquesta ruta de la vida moridora sota el guiatge de la llum de l'Evangeli, la qual ens ha de menar a la glòria eterna, considerem aquesta gran dignació de Jesús envers nosaltres, compendrem l'obligació que tenim de voler fer participants, a tots els germans de llunyanes terres, d'aquella vida inextingible, de pau i de benaurança, que és el Cel.

PERE RIBERA DE SOLÀ

DESVIACIONS LAMENTABLES

La festa de les mecanògrafes

Encara no s'ha apagat el ressò de la festa de les modistetes, quan el diari catalanitzant que va organitzar-la ja anuncia una altra dedicada a les *dactylos*, amb missa a la parròquia de Sant Just, ball al casino de Sant Sebastià, proclamació de reina de la bellesa i no sé quantes coses més.

Encara ressonen en la nostra oïda els clams d'*emigrants* periodistes demanant per les nostres modistetes la gresca i els capells de paper de les *catherinettes* parisenques, quan el promotor de tot aquest aldarull escriu les següents paraules:

"...l'altre dia, parlant d'un procés vist recentment davant els jurats del Sena, al·ludíem a la fallida de la moral a França."

Creu el senyor Domènec de Bellmunt que aquestes festes d'importació poden alçar el nivell moral de la nostra joventut? I com si les ratlles que hem copiat no fossin prou evidents per a palesar contradiccions d'explicació innecessària, volem transcriure un altre tros del mateix article:

"...la gran majoria d'escriptors francesos, no solament no fan res per restringir la creixença d'aquests sentiments amorals, sinó que contribueixen a fomentar-los."

Que consti que no hi posem cap però; ara, que si no fos per por que ens motegessin d'intolerants, faríem nostre l'anterior paràgraf substituint només una paraula, la paraula francesos, sense que amb això volguéssim al·ludir naturalment l'autor de *La Coronament de Colcerola*.

Tornant al títol que encapçala aquest article, jo pregunto: Quins alligonaments en treuran les nostres treballadores de tot aquest enfilall d'esbargiments carnavalescos i exhibicions de rostres i cosos més o menys afavorits?

Fa pocs dies, si mal no recordo, que l'esmentat senyor Domènec ens parlava de l'alta missió educadora del periodista i jo, pobre de mi, després de llegir la densa ressenya que va publicar *La Publicitat* del cèlebre festival de Belles Arts i de certs incidents a l'entrada del casino de Sant Sebastià, no vaig pas saber-hi entrellucar el més petit detall pedagògic, com no sigui la mostra de bon humor que va donar el president del seriós casal del carrer de la Canuda, i la traça que va tenir en cercar l'aplaudiment unànime dels estudiants que omplien la sala de l'orgue, fent naturalment la seva apologia.

Uns quants senyors han aconseguit aquest any de formar el caire de pairalisme que tenia la festa de Santa Llúcia, amb oripells de París. Jo demano a totes les modistetes, aquelles modistetes que varen entrar en aquesta diada al taller amb la mantellina al braç, perquè abans havien anat a oir missa devotament, que exigeixin als periodistes que tota aquesta brometa i tot aquest aldarull el facin un altre dia, puix la diada de Santa Llúcia és una festa tan nostra, tan antiga i venerable que no podem permetre que ens la disfressin amb gresques d'estudiants ni capells de paper. Les *catherinettes* estaran molt bé a la capital de França, però les nostres modistes i tots els que viuen de l'art de l'agulla senten el més

pregon respecte per la seva Santa Patrona i no l'ofenen festejant-la amb exhibicions que s'adiuen molt poc amb l'esperit de la verge màrtir.

I ara per acabar aquests comentaris, si jo m'atrevis, amb tota la humilitat d'un catòlic practicant, demanaria a les autoritats eclesiàstiques competents que no toleressin en la diada de la mecanògrafa que s'anunciés una missa a Sant Just com un número més del programa, integrat tot ell (llevat de la missa) per tes dansants, balls d'ara i elecció de reina de bellesa, espectacles que tant s'aparten de les ensenyances de la Religió catòlica i de les normes dels Sants Pares.

* * *

A punt de trametre aquest article, ens hem asabentat del concurs de bellesa organitzat pel conegut diari de Madrid, *A B C*, i, naturalment hem procurat estudiar aquest tema el qual indubtablement és una mostra d'uropeïtzació. Com que després d'haver-nos documentat ens hem convençut que potser les nostres alarmes eren infundades i filles d'una intolerància instintiva, perquè el lector judiqui amb criteri imparcial reproduïm de la secció telegràfica de *La Publicitat* uns quants fragments d'una carta escrita per la senyoreta Amparito Perucho, concursant eliminada pel jurat d'*A B C*:

"No crec — diu — que els membres del Jurat puguin allegar cap deshonestat en el vestir, puix que prova ben palpable d'això és que quan vaig passar davant d'ell, sota el pretext que el meu vestit era excessivament llarg — paraules textuales —, em feren, ja sola entre ells, que presenciaven la nostra desfílada, pujar-me'l fins al genoll. Això ja em féu dubtar des d'aquell moment de la tan remenada honestedat del Jurat.

La coneguda tiple acaba la carta i diu que creu tenir dret a manifestar:

Primer. Que en el Jurat no ha existit aquesta honestedat tan lloada pertot.

Segon. Que una força estranya i incomprensible ha obligat el Jurat a eliminar-me en condicions verament indelicades.

Per últim, reptó el Jurat a presentar davant un tribunal públic la seva elegida contra mi, cedint-li el dret d'elegir roba i detalls, pintada o sense pintar, i per mitjà d'una votació arribar a una conclusió definitiva i justa.

I per a convèncer el Jurat de la seva equivocació, estic disposada a acarar-me amb ella davant un Jurat compost per membres del Círcol de Belles Arts, cinc escultors i cinc pintors i un representant de cada diari, quantes vegades ho cregui oportú, sotmetent-me a quantes proves jutgi necessàries."

La lletra, encara que sigui molt pintoresca, ens abstenim de comentar-la; únicament ens limitem a oferir-la a la consideració dels lectors.

JOAN BAGUENY

«Mirador»

Un venerable rotatiu català es vanagloriejava, no fa molt, des de les pàgines de *Ginesta*, d'ésser "l'únic diari de Barcelona que publica dues edicions". No cal dir que aquesta afirmació ens va semblar, de bell antuvi, una mica candorosa; l'esmentat rotatiu no tenia en compte les segones edicions oficioses d'alguns diaris que oficialment només surten una vegada al dia, segones edicions que, amb nom distint, i amb variants externes, conserven, més o menys matisat, el mateix esperit de l'edició primera.

Una segona edició sense altres canvis que el nom i l'etiqueta de "liberal", que ha emprat per a no espantar el públic, això és el que representa *Mirador*, el flamant setmanari nou-nat respecte de *L'Opinió*, el seu lamentable col·lega. La identitat d'iniciadors, de molts col·laboradors, etc., delaten inexorablement la filiació i les tendències del setmanari *soi-disant* liberal.

Per si això fos poc, un exquisit, pulcre i primmirat escriptor es cuidava de dir-nos-ho amb tota claredat en un comentari alat, llisquívol, etc., etc., com tots els de l'autor, publicat en la seva secció habitual de *La Publicitat*. *Natus perfectus* anomenava el setmanari *Mirador* i deia que vindria a ésser l'òrgan del liberalisme català (tots sabem què entenen aquesta gent per liberalisme).

Els auguris avançats pel deliciós *causeur* han estat plenament confirmats pel propi interessat, el senyor *Mirador* en persona. Amb una aparença de mansoi i bon minyó que ningú no posa en dubte, el flamant setmanari liberal (?) ens ha deixat entreveure tot el seu verí sectari i tots els seus bons intents de "daurar la píndola", com deia l'articulista abans citat.

Si hagués tingut la noblesa de confessar-se tal com és, molta gent s'hauria esverat i *Mirador* hauria portat una vida magra; en canvi, posant-se el rètol pompós de liberal, el públic hi llençarà els diners a mans besades i el senyor *Mirador* anirà engruixint pacientment gràcies a la seva habilitat i elegància.

Quin concepte tindran de la llibertat aquests homes que anomenen liberal una fulla monopolitzada per signatures d'esquerra, com J. M. de Sagarra, Rovira i Virgili, C. A. Jordana, Soldevila, etc.? Un periòdic que "ofereix la seva amistat a tots els companys de premsa" i en el seu primer número inseureix comentaris sobre el futur diari catòlic, que serien feridors, si no fossin senzillament menyspreables? Un periòdic, encara, on de tots els articles, editorials, anònims, notes volanderes, etc., ressurti una tendència confessional, única i clarament definida?

Què entenen, doncs, per liberalisme aquesta gent que ho volen tot per ells i que es presenten davant del gros públic i li parlen, no en nom d'una teoria humana, al costat de tantes d'altres teories i sistemes — aquesta és la tesi liberal —, sinó ells sols, com si fossin la personificació de la Veritat i de la Ciència i com si tot el que resta fora de la seva cleda fos engany interessat, superstició, obscurantisme?

I no veiem homes que es proclamen cavallers de la llibertat, que fan mil escarafalls per restriccions que s'imposen a obres contràries no solament a l'or-

todòxia, sinó a la pròpia dignitat humana, pendre aquesta mateixa actitud deslleial?

Si aquests homes fossin veritablement liberals i no els guiés l'esperit de secta, no s'alçarien noblement contra aquest intent d'esclavitzar el poble — valent-se de la seva ignorància — amb l'absurd prejudici que tot el que no s'adiu amb tals o tals idees és digne d'un menyspreu tan absolut que fins en el terreny neutral se li ha de negar belligerància?

I els que contribueixen principalment a propagar i enfondir en la consciència de la gent humil aquest prejudici lamentable, el més vergonyós per un poble que anheli honradament la llibertat, són, per una sagrant paradoxa, els homes que s'anomenen liberals.

Es tracta d'obres, publicacions, societats de cultura, oficialment neutres? Doneu per descomptat que en la gran majoria d'elles predomina la tirania esquerrana. Que s'organitza un cicle de conferències? El 9 per 10 de conferenciants, si no tots, han d'ésser d'esquerra. Que es parla de ciència? Ciència vol dir irreligiositat, etc.

Posat això, què té d'estrany que covin en la massa oprimida, mancada de llum, les concepcions profundament antiliberals de l'esquerra moderna, que amb raó combat En Rovira i Virgili?

Hi ha excepcions, és cert, hi ha homes liberals de paraula i de cor que saben fer el sacrifici dolorós de l'amor propi en obsequi de la llibertat; tanmateix, però, aquestes excepcions confirmen la regla.

Déu vulgui que els homes que han sentit la seva responsabilitat davant la defensa de la llibertat, es donin compte d'on rauen veritablement les forces antiliberals que amenacen d'engolir la civilització moderna.

J. BLANCH

Una Lliga sinistra

El diari soviètic *Pravda*, diu que a Lysva, regió dels Urals, una epidèmia de suïcidis ha causat pèrdues importants en l'organització soviètica. Alguns comunistes d'aquella població formaren una Lliga de la Mort. Aquesta Lliga emprengué una gran campanya de propaganda del suïcidí. Formaven part d'aquesta associació diversos joves d'ambdós sexes. La primera víctima fou Jaun Bresguin, militant comunista molt conegut. Fou trobat penjat en la seva habitació. En una carta dirigida als seus companys demanava un bon enterrament. Aquesta indicació fou respectada pels seus nombrosos amics.

Dos dies després, el secretari de la cèl·lula comunista va rebre una carta d'una noia en la qual la seva autora anunciava que la trobarien morta en un dels boscos dels voltants, com així fou. També han estat trobats els cadàvers d'altres dues noies que també s'han suïcidat. Aquestes dues dones també deixaren unes cartes escrites en les quals demanaven que llurs cadàvers fossin vestits amb robes vermelles.

Durant la mateixa setmana també es suïcidaren altres set membres de la Lliga de la Mort.

Aquesta sèrie de suïcidis han causat gran impressió a Moscou, on ningú no s'atreveix a posar en dubte que la vida d'aquests suïcides havia d'ésser molt dura quan han preferit morir.

La formació dels obrers

Contemplava en una impremta d'un nou diari el treball intel·ligent d'un mecànic alemany. Aquest obrer posava de manifest la seva capacitat pel treball difícil que se li havia encomanat. Veient-lo treballar jo em preguntava: Seran els obrers estrangers més intel·ligents que els nostres? Tindran ells una predisposició per la mecànica que no tenim nosaltres? No he cregut mai que els obrers alemanys que excel·leixen en moltes indústries siguin més intel·ligents que els nostres. Per què, doncs, demostren tenir tanta capacitat per al treball? Perquè tenen una preparació que els nostres no poden tenir. Eduqueu els obrers catalans i seran igualment que ells.

On es poden formar els nostres obrers? Actualment enlloc. No tenim escoles d'aprenentatge. Els fills dels obrers quan tenen dotze o tretze anys, són incorporats a la vida del treball. Són admesos en un taller o en una fàbrica, i fan el que veuen fer, però no hi ha ningú que els alligoni. Escombren el taller, fan els treballs més humils, i quan són una mica destres, hom els dona la categoria d'obers. Però qui els ha format?

Succeeix moltes vegades que després d'haver passat dos anys en un taller de fuster, l'amo els acomiada i el pare els posa a treballar en un taller metallúrgic. Sense cap mica de preparació de l'art de treballar la fusta, passen a la mecànica. Com volem tenir bons obrers, si no els donem facilitats perquè puguin formar-se?

Aquí encara hi ha gent que considera els oficis com una cosa denigrant. Els oficis són exclusivament per als obrers. Hi ha oficis, com per exemple els que es relacionen amb l'art d'imprimir, que podrien ésser exercits per alguns dels joves que passen la joventut guanyant vint-i-cinc duros en una casa de comerç. No sabem per què es considera més distingit fer de meritori, que, per exemple, fer de caixista. Si avui els oficis són avorrits per molts joves que els plau més seure en un tamboret d'escriptori que tenir per company de treball un obrer, és perquè, com hem dit abans, no existeixen escoles d'aprenentatge. El jove que té disposició per als treballs d'impremta, no sap on formar-se. Els que tenen certa cultura, no es poden resignar que els obliguin a omplir el càntir a la font i a escombrar el taller. I per altra banda, si no estan preparats, com és possible que puguin prescindir de l'aprenentatge?

Caldria que els fills dels obrers i de tots aquells que vulguin dedicar-se a un ofici, sabessin on poden dirigir-se per a obtenir la formació necessària. A la nostra terra encara predomina l'empirisme. El treball no està organitzat científicament. El pobre obrer ha de treballar desesperadament per tal d'obrir-se camí.

Si creiem que no es pot exercir la professió d'advocat sense haver estudiat Dret, per què hem de creure que un paleta pot ésser un bon obrer sense tenir ni tans sols nocions rudimentàries de l'art de la construcció? Un paleta no ha de tenir, naturalment, la cultura ni la formació d'un arquitecte, però hauria de tenir una preparació que el fes més apte per al treball. Sap algunes coses quan li blanquegen els cabells, perquè les ha après del llibre de

l'experiència. No seria preferible que les sabés quan és jove?

Caldria ennoblir el treball. L'obrer no l'hauria de considerar mai com un càstig, sinó com una necessitat per l'engrandiment dels pobles. El treball és una necessitat. Per ennoblir el treball, caldria combatre la rutina. L'obrer no hauria d'ésser una màquina de producció, sinó un artista dintre de la seva especialitat. Per això caldria fomentar els bells oficis, perquè poguessin consagrar-s'hi aquells que tenen ànima d'artista. No existeix cap escola en la qual l'obrer pugui aprendre, per exemple, d'esmaltar el vidre. En altres temps, una mica llunyans, existia una Escola de Bells Oficis i altres escoles útils per als obrers.

No hauríem de considerar el treball com una dissort. Tan útil és a la societat el metge i l'arquitecte com l'home humil que escombra els carrers de la ciutat. Pobres de nosaltres que únicament hi hagués al món artistes i literats! Són coses essencials a un poble l'art i la literatura, però també ho és la construcció de cases i altres treballs a què es lliuren els obrers. Per això no existeix cap estament que pugui imposar-se. Sense el concurs de tots els homes s'aturaria el ritme de la vida dels pobles. Aquests únicament funcionen normalment quan cada estament ocupa el seu lloc. Si els astres no seguíssin la trajectòria que els ha assenyalat el Creador de totes les coses, a l'Univers es produiria un gran cataclisme. Cauen els segles a l'abisme de l'eternitat, i la terra segueix voltant entorn del sol, i la lluna entorn de la terra. L'ordre de l'Univers es deu a l'estricta obediència de les lleis dictades per Déu. A la societat passa el mateix. Quan un estament s'aparta del seu camí i vol absorbir els altres, es produeix en la vida una anormalitat. No seria justa una dictadura obrera. Uns i altres necessiten el concurs de tots els homes. A Rússia volien abolir els pobres i convertir la terra en un paradís, i en aquelles terres hi ha pobres i rics com a tot arreu. Els rics han esdevingut pobres i alguns pobres han esdevingut rics. La diferència de classes existeix igualment. El predomini d'una classe damunt les altres, és funestíssim per al normal funcionament dels pobles. Cada u ha d'ocupar el lloc que li pertoca. Unicament amb l'ajuda de tots poden aconseguir que siguin satisfetes les necessitats de la vida. Sapiguem estimar-nos com bons germans i respectar-nos mútuament, sense considerar-nos superiors a aquells que per a poder-se pastar el nostre pa de cada dia es veuen obligats a acceptar treballs humils.

J. C.

Espurnes

Un tipògraf de Nova York, indiferent en qüestions religioses i que es trobava en situació difícil, ha rebut dels seus col·legues catòlics auxilis pecuniaris i ofertes de treball. Aquesta caritat que de vegades sabem fer als indiferents, no sabem tenir-la amb els nostres correligionaris, i cal tenir-ho en compte també.

FILOMEL

Opinions d'altri

De *Recull*, de Blanes: "I també és un problema ètic".

Myself, en un article aparegut fa pocs dies a *La Publicitat*, comentava el llibre d'Enric Diumaró, viatjant de comerç. Diumaró és un bell exemple poc corrent d'home posseït de la idealitat de l'ofici, que sent una noble impaciència perquè les coses s'esmenin. Myself fa una lloança de Diumaró a propòsit del recent llibre que ha publicat, *La producción industrial i el comercio en España*, i enceta una qüestió d'ordre transcendental, com és el del problema de la nostra economia portat a la primera plana d'un gran diari català. Jo, que estic molt allunyat ideològicament del senyor Myself, que l'he contradiu i fins l'he combatut, em plau moltíssim, almenys per una vegada, estar d'acord amb ell. Gràcies a Déu que un literat de primera fila s'ocupa d'aquestes coses amb responsabilitats i coneixements, encara que ell afirmi el contrari. Us felicito coralment, senyor Myself. Els literats poden fer tant o més que els economistes. Insistir novament i sense parar, és fer un gran servei a la nostra terra. Cal sacsejar i fuetejar els esperits adormits, i ferir-los en la seva fibra sensible.

Evidentment, el problema industrial és un problema psicològic, però també és un problema d'ordre ètic. Mai no oblidaré les paraules del malaguanyat Crexells que deia: "Examineu la construcció de moltes fàbriques de Catalunya, fins en les més importants podreu observar i seguir perfectament el procés de la seva evolució i desenrotllament. Moltes estan fetes per una sèrie de superposicions de construccions distintes, sense cap pla de conjunt. La maquinària és de diferents èpoques i models. És fàcil deduir els començaments d'aquesta mena de fàbriques: el seu fundador fou un contramestre o teixidor, que a força de privacions i d'estalvis, pogué aconseguir emancipar-se del patró i amb pocs telers, treballant ell i la família nit i dia, va posar el fonament d'una indústria relativament gran. Encara en moltes fàbriques es pot apreciar la quadreta pairal, que fou el llevat i el germen de la fàbrica actual que avui a bon segur estarà regida pels nets del primitiu fundador."

La major part de fàbriques són fundades amb l'heroisme, la sang, les privacions i els sofriments d'uns homes, model de voluntat, d'abnegació, de nervi i d'amor propi. Encara avui es funden indústries en aquestes condicions. Aquest individualisme portat fins a l'exaltació, malgrat ésser admirable, és el que ens perjudica i el que ens dona aquest esperit de botiguer i la manca total de perspectiva per organitzar negocis en gran.

L'obrer o dependent que disposa de cabals, s'estableix tan prompte com li és possible, i procura fer la competència al seu antic amo, amb el qual mai no pogué conviure, amb més sentiment d'odi que de superació industrial i mercantil.

Les societats són un niu d'intrigues i trabanquetes entre els socis, els quals procuren eliminar-se mútuament, per tal de restar els únics amos i directors del negoci.

Tots aquests moviments enclouen un bullidor d'enveges, ambicions, vanitats, orgulls, opressions, immoralitats, venjances, atropells, baixes passions, rancúnies, que tot plegat acusa una manca absoluta de sentit ètic.

L'eliminació d'aquests vicis ha d'ésser objecte d'una forta campanya. Avui existeix entre els productors un ambient de cansanci i un ferm desig d'acabar d'una vegada. Les veritats no fan mal ni espanten, quan es posa en evidència un bon propòsit d'esmena.

Des de les planes de la premsa nostra podria descabellar-se una assenyada campanya en el sentit esmentat; del contrari veurem ensorrar-se les nostres fonts de riquesa, entre la indiferència, les lluites i la manca de comprensió d'uns i altres.

JOSEP M. JORDI

De *La Veu de Catalunya*: "Expansió cultural".

La primera de les publicacions de la *Collection Raymond Lulle*, que la societat editorial parisenca *Les Belles Lettres* emprèn ara, i que tant podrà contribuir a difondre a l'estranger el coneixement dels principals valors de la cultura catalana, no podia ésser més oportuna. És un excel·lent *Abregé de Grammaire catalane*, escrit per Pompeu Fabra, el llibre que inaugura aquesta simpàtica sèrie.

En el moment que Catalunya va a homenatjar el seu gran filòleg, aquesta obra ve a augmentar encara amb un mèrit més la justificada motivació del testimoni d'admiració i reconeixença col·lectiva. És tant el que En Fabra ha fet per al nostre idioma, és una labor tan exemplar i tan encertada la que ha realitzat en ordre a la depuració i restauració del nostre llenguatge i tal és la vàlua científica dels estudis de filologia catalana que ha vingut publicant i que tant de relleu han donat al seu nom, que la cordial simpatia de què es veu voltat resulta justíssima i no gens desproporcionada.

Difícilment podem fer-nos càrrec, amb prou exactitud, del que davant de nosaltres mateixos, durant el transcurs de pocs anys, d'una manera gradual i successiva, s'és anat operant en ordre a la revalorització de la llengua catalana, gràcies a la competència i a la perseverança d'En Fabra, tan ben compreses, estimades i patrocinades de bon antuvi per aquell egregi i clarivident patrici que fou En Prat de la Riba, i secundades també amb tant d'afecte i entusiasme per la gran majoria dels catalans devots de l'idioma propi. D'una parla mistificada, inculta i sovint aplebeada, en estat de fragmentació i d'anarquia, En Fabra, amb precisió de mètode i amb sentit afinat, ha sabut fer-ne un element d'expressió pulcra, correcta, coherent. En dignificar el nostre llenguatge, en revaloritzar-lo i polir-lo, en reconstituir la seva unitat essencial i la seva construcció orgànica, En Fabra ha realitzat una de les obres més importants i més nobles de la nostra Renaixença; ell ha tornat a la manifestació verbal del nostre esperit col·lectiu el seu sentit genuí, la seva forma pura.

Ara que la personalitat d'En Fabra està ja plenament consagrada i aureolada d'innegable prestigi, la publicació de l'*Abregé de Grammaire catalane* anirà avalada per la gran autoritat del seu autor. Aquest llibre, en el qual en forma breu i clara estan exposades les regles fonamentals de la nostra gramàtica, prestarà indubtablement un gran servei: eren molts els estrangers il·lustrats afectes a les coses del nostre país que demanaven una obra semblant, com demanen també un diccionari català-francès. La preparació i publicació d'aquest és de desitjar que no triguin gaire. Mentrestant felicitem-nos ja del primer llibre de la Col·lecció Ramon Lull, dirigida per Joan Estelrich, l'èxit de la qual desitgem cordialment pel molt que podrà contribuir a estendre la coneixença del bo i millor del patrimoni espiritual del nostre poble.

F. VALLS TABERNER

Del món catòlic

El príncep Tafari, d'Abissínia, s'acaba de convertir al catolicisme. Ha donat, demés, aprovació perquè es construeixi una sumptuosa catedral a la Santíssima Verge Maria. Hi ha molta llibertat per als catòlics i acaben d'arribar a dit país les Filles de la Caritat.

Comentaris

Els temes frèvol·ls

Constitueixen la base dels periòdics d'avui en dia en aquesta terra nostra. Tots els periodistes han aflat bé les seves plomes i en brolla l'encant d'una prosa lleugera, alada, tant en la forma com en el fons.

Tant és així que d'aquí uns quants anys, quan determinats escriptors amb vocació d'historiadors repassin les actuals col·leccions dels periòdics diran, tot admirant-se: "Oh, sortosa època i temps sortosos en què els homes de ploma podien entretenir-se escrivint de temes semblants! I que poques coses d'interès devien passar llavors! I quina època més plàcida!"

I així és com s'escriu la història quan es tracta de ço que els pedagogs anomenen història externa.

Cal fer-se càrrec...

Dic, lector amable i prou conscient: Cal fer-se càrrec de tot i de les circumstàncies que, de vegades, són el tot.

Cada diari forma una unitat espiritual entre els redactors, els col·laboradors, els caixistes i els lectors. I tots plegats cal que vibrin al mateix diapasó si es vol obtenir alguna cosa pràctica de la publicació. Ens referim, és clar, al diari d'idees, perquè la premsa de negoci resta sempre exclosa de les nostres apreciacions.

I llavors, si els lectors formen una part important del periòdic, cal que els lectors tinguin el do de ço que en cada moment és possible, i útil i pràctic, i no acusin els redactors de deixar de tractar determinats temes. Perquè en no poder tractar-los més pateixen els escriptors que els lectors.

Rebem un conjunt de cartes d'amics i lectors que ens diuen: "La vostra publicació no tracta temes interessants, d'actualitat. I cal que ens orienteu sobre ells.

Però tinguin en compte aquests esperits impacients que En Rovira i Virgili ha d'escriure sovint editorials sobre "La ciutat de Valls", sobre "Un dia de pluja a Salou", etc. I qui diu En Rovira, diu tothom.

Altres cops el Carnestoltes

Aquell dissortat escriptor castellà, En Larra, escriví un memorable article retolat "Todo el año es Carnaval; todo el mundo es máscara".

Si avui el repasseu hi trobareu un deix d'actualitat sorprenent. Si el Carnestoltes consisteix a amagar la cara, a revestir-se d'una personalitat que no és la pròpia, a dir ço que no es sent ni es pensa, l'article d'En Marian Larra és etern, permanent, inacabat sempre.

Però hi ha moments a la vida en què ho és més que mai.

I el present Carnestoltes ens fa l'efecte que fa mesos que dura en determinats sectors de la nostra vida social.

Ara, el que hi ha és que no sabem quan durarà.

Un consell d'amic

Te'l donaré, amic lector, i ben desinteressat. I en poques ratlles, en aquests mots.

Si avui vols saber notícies d'interès no et subscriguis a cap diari. No sembla sinó que els periodistes han restat de cop i volta rovellats, i les seves plomes plenes de llot. Tots han adquirit una mateixa coloració i tots semblen fills de la mateixa tònica. La tònica que consisteix a emplenar columnes i columnes de prosa per a no dir res.

Si les teves aficions, doncs, no són literàries exclusivament, lector i amic, no et gastis inútilment els diners.

Però ve la Quaresma...

El temps de recolliment, de meditació sobre les veritats eternes, de penitència.

I aquell examen que cadascú ha de practicar en la seva vida individual, especialment durant aquest període moradenc, l'ha de practicar també en la seva vida social. I quants i quants hauran d'ésser llavors els esmenats si es vol que la vida social s'arrangi un xic!

Mot de la fin

I si tu, amic, diguessis que els temes tractats en aquesta secció no t'interessaven, et contestarem que tant com a tu ens interessaven a nosaltres, els seus redactors.

I amb tot, els hem tractat, lleugerament (perquè la lleugeresa és una cosa encomanadissa), frèvol·lament, per una sola i única raó: la que deriva de tot ço que portem dit...

L'opinió d'una escriptora

Concha Espina, que és una gran escriptora i un gran talent, demés d'una dona eixerida i de molt món, acaba de manifestar el seu parer sobre les modes ara regnants en el seu sexe, sense fer-hi embuts.

Ha dit que les faldilles curtes són immorals del tot, i que cal tornar als vestits llargs decididament; i ha combatut el maquillatge i la pintura, coses indignes de les noies que s'estimen.

Cada dia es llegeixen en els diaris opinions de metges i higienistes condemnant aquestes modes per atemptatòries a la salut; però les mamàs i les noies no saben res d'higiene, ni tampoc de la salut... fins que la perden.

Des de les trones també es predica fort i sovint contra aquestes modes per tants de títols funestíssims, però ara més que les esglésies priven els cinemes. I així va el món!

Certamen literari organitzat per la «Joventut Catòlica» de Molins de Rei

La «Joventut Catòlica» de Molins de Rei, en l'aveniment de commemorar enguany el cinquantenari de la seva fundació, ha organitzat un Certamen Literari en el qual invita les societats culturals i tots els amants de les lletres.

El dit Certamen es regirà per les següents bases:

Primera. El dia 9 de juny es celebrarà a Molins de Rei la poètica festa, en la qual seran adjudicats a les millors poesies que hi aspiraran, els tres premis ordinaris, l'Englantina, la Viola i la Flor Natural.

L'Englantina s'adjudicarà a la millor poesia sobre fets històrics o tradicionals, usances o costums de la terra.

La Viola, a la millor poesia religiosa o moral.

La Flor Natural, s'adjudicarà a la millor poesia sobre tema que es deixa al bon gust i franc arbitri dels autors. El qui obtindrà aquest premi haurà de fer-ne ofrena a la dama de la seva elecció, la qual serà proclamada Reina de la Festa.

Al guanyador de la Flor Natural, se li lliuraran, a més, cent cinquanta pessetes; i als guanyadors de L'Englantina i la Viola, cent pessetes a cadascú.

Segona. Es concediran accèssits i mencions honorífiques a judici del jurat qualificador.

Tercera. A més a més dels premis ordinaris s'adjudicaran d'altres premis als millors treballs que seran presentats, d'acord amb la següent llista:

I. Tema lliure. Premi en metàl·lic de l'Excel·lentíssim i Illm. Dr. Josep Miralles i Sbert, Bisbe d'aquesta Diòcesi.

II. Poesia. «A la Verge de Montserrat». Objecte d'Art. Premi de l'Iltre. Abat de Montserrat.

III. «Himne que canti les excel·lències de Molins de Rei, amb referència al treball, ciència, art i amor». Dues centes pessetes. Premi del Magnífic Ajuntament de Molins de Rei.

IV. Poesia «A Sant Miquel Arcàngel». Objecte d'Art. Premi de l'Iltre. Dr. Francesc Fabra, Canonge Lectoral de Barcelona i Prefecte d'Estudis del Seminari Conciliar.

V. Treball en prosa. «L'Evangeli de l'amor predicat per Crist és remei i solució en les lluites de la vida de acràcter individual, domèstic i social». Dues centes vint-i-cinc pessetes. Premi del Rnd. Dr. Josep Colom, Rector de Molins de Rei i Consiliari de la «Joventut Catòlica».

VI. Treball en prosa. «Ideal de vida de dues contraposades joventuts: la joventut segons l'esperit de Crist i la joventut paganitzada». Dues centes cinquanta pessetes. Premi del Sr. D. Joan Capdevila, President de la «Joventut Catòlica».

VII. Tema lliure. Objecte d'Art. Premi de don Pau Cazes, Jutge Municipal de Molins de Rei.

VIII. Poesia. Tema lliure. Cent pessetes. Premi del Foment Agrícola Industrial i Comercial de Molins de Rei.

IX. A una novella inèdita. Cinc centes pessetes. Premi de donya Josefa Ferrer Vidua de Mayol. La propietat literària de la novella resta de l'autor. La «Joventut Catòlica» es reserva el dret de publicar-ne alguns fragments on vulgui, i el propietari, en publi-

ca la novella, ha de fer constar, a la primera edició, que és premiada en aquest Certamen Literari.

X. Poesia. «El riu Llobregat». Cinquanta pessetes. Premi de la Societat d'Atracció de Forasters, de Barcelona.

XI. Treball en prosa. «Influència decisiva exercida per l'Orfeó Pàtria», en el reviscolament de la «Joventut Catòlica», salvant-la de la crisi d'anys enrera». Cent pessetes. Premi del Rnd. Joan Basany, Rector de la Parròquia de Sant Vicens de Sarrià.

XII. Poesia. «La vida humil i feliç de l'obrer». Cinquanta pessetes. Premi del Sr. D. Manuel Ribé i Labarta.

XIII. Treball en prosa. «L'estalvi i les assegurances, factors de pacificació social». Cent pessetes. Premi del Dr. D. Josep M.ª Boix, Soci honorari de la «Joventut Catòlica».

XIV. Poesia. Tema lliure. Objecte d'Art. Premi de la Sra. D.ª Dolores Ferrer, Vidua de Roca.

XV. Treball en prosa descriptiu de la vila de Molins de Rei. Cent pessetes. Premi de don Salvi Iborra.

XVI. Poesia. Tema lliure. Setanta cinc pessetes. Premi de la S. A. Textils de Malvehy i Samaranch.

XVII. Tema lliure. Cent pessetes. Premi del senyor don Regul Cumané, Notari.

XVIII. Dos sonets. Cent Pessetes. Premi del doctor Josep Simó, Metge.

XIX. Poesia. Tema lliure. Cent pessetes. Premi del Sr. D. Francesc Modolell Jané, Propietari.

XX. Treball en prosa. «Com aconseguir, pràcticament, la major ventura en el matrimoni i concepció ideal del mateix». Premi de la casa Colom i C.^a, de Barcelona.

XXI. Assaig de crítica literària. Cent pessetes. Premi del Sr. D. J. Tort i Mensa.

XXII. Traducció d'una poesia llatina. Cent pessetes. Premi del Sr. D. Vicens de Balanzó.

Quarta. El jurat qualificador serà constituït pels senyors Josep M.ª Capdevila, President; Josep Maria Junoy, Josep Serra Ustrell, Florenci Gelpí, Leandre Amigó, Vocals; i Manuel Thió i Rodés, Secretari.

Cinquena. Els treballs que aspirin a qualsevol dels premis esmentats han d'ésser absolutament inèdits i hauran d'ésser tramesos, sense signatura, a la *Secretaria de la «Joventut Catòlica», carrer Balmes, núm. 26, Molins de Rei*, abans del migdia del 30 d'abril d'aquest any, acompanyant-los d'un sobre tancat que contindrà el nom de l'autor, i en la coberta del qual constarà el títol i lema de la composició tramesa.

Sisena. El mateix dia de la Festa i després de celebrada aquesta, el jurat cremarà les pliques corresponents a les composicions no premiades.

Setena. Els treballs premiats restaran de propietat de la «Joventut Catòlica» de Molins de Rei, per tot un any, des del dia de la celebració del Certamen.

Molins de Rei, gener de 1929.

PER LA «JOVENTUT CATOLICA»
La Comissió de Festes del Cinquantenari.

Els clàssics i nosaltres

XXII I DARRER

L'argument principal que els gaumistes esgrimien per demostrar la seva tesi és el següent: L'estudi exclusiu dels clàssics pagans té necessàriament per resultat el carregar els alumnes d'idees paganes; aprenen a admirar el paganisme i per això mateix a menysprear el cristianisme. I si sé veritat que les idees tendeixen naturalment a convertir-se en actes, el darrer resultat de l'estudi exclusiu dels clàssics pagans serà el d'habituar els alumnes a pensar i obrar com a pagans.

En primer lloc, cal observar que els pedagogs i pensadors catòlics partidaris de les humanitats clàssiques han sostingut sempre la necessitat d'ensenyar a la joventut les llengües clàssiques amb textos prèviament expurgats. En segon lloc, parteixen del supòsit que els autors pagans són explicats cristianament. Amb aquestes dues condicions l'educació humanista basada en l'estudi dels grans clàssics pagans serà evidentment inofensiva, si més no en el mateix grau en què ho és l'estudi històric de l'antiguitat clàssica. Repetirem ara el que ja hem dit en anteriors articles: ço que l'alumne té de cercar en els clàssics és la cultura formal, no la cultura real; el pensament subjectiu, això és, l'estil, però no el pensament objectiu. "No és la tria dels llibres, escriu el cardenal Donnet (1), no és tampoc la tria dels mètodes ço que és més important. El ver perill, així com el ver remei està en la tria dels mestres que expliquen els llibres i empren els mètodes. Tothom ho sap, i tothom ho oblidava massa; el millor llibre esdevé un flagell en mans d'un mal mestre. El millor mètode és ineficax en mans d'un mestre inhàbil. El mestre sapient, instruí i espiritual troba perles en Ennius... Explicats, comentats per Bossuet, Fénelon, Rollin, Bourdaloue, els autors pagans poden servir eficaçment per formar generacions d'homes íntegres i il·lustrats. Explicats, interpretats per mestres incrèduls, els Pares de l'Església, els mateixos Llibres Sagrats apareixerien, potsar, com ímpies blasfèmies. Es que hem oblidat *La Bíblia explicada* de Voltaire i la seva *Història de la instauració del Cristianisme*?"

Convé afegir encara que els catòlics partidaris de les Humanitats clàssiques no patrocinen pas l'ús exclusiu dels clàssics pagans. Un lloc important ha d'ésser reservat a la literatura cristiana, tant la representada per les obres dels Pares llatins com per les dels Pares grecs.

La interpretació cristiana de molts passatges dels clàssics pagans obre una perspectiva d'infinites possibilitats a la pedagogia. Ciceró, Virgili, Horaci, Sèneca i també Homer, Plató, Aristòtil, els tràgics grecs i altres autors de l'antiguitat ofereixen al mestre cristià multitud de caïres que permeten contínues referències a les doctrines i a la moral del cristianisme. El cardenal Newmann (2) escrivia a un amic seu les següents reflexions, quan encara era protestant: "La lectura d'Horaci us interessa i vós desitgeu saber si les lliçons que us pot donar aquest poeta no les podríeu aprendre millor en Tomàs de Kempis. Jo no ho crec pas; i sabeu per què? Doncs, perquè l'experiència que un pagà té de la vida no és la mateixa que en té el cristià. Nostre Senyor tenia un coneixement perfecte de l'home caigut; li tenia un amor no menys perfecte: Ell vingué a salvar ço que

era perdut... Doncs bé, els clàssics, sobretot els llatins, poden fer-nos adquirir una bona part d'aquest coneixement tant de l'home com de Déu. Ho reconec; poques coses hi ha tan melancòliques com la lectura d'Horaci; però aquesta lectura ens ofereix una visió viva i emocionant de ço que nosaltres som sense la gràcia; ens fa sentir més intensament la nostra absoluta dependència, la nostra impotència natural; ens arma contra les seduccions del món, sobretot el dels nostres temps, contra la ciència i la literatura que ens prometen llum i llibertat. És impressionant d'observar com els escriptors pagans sospiren vers un bé inconegut i una veritat més elevada sense poderla-atènyer; és impressionant de veure com Horaci, principalment, prova de consolar-se amb els plaers dels sentits i com n'és de dura la veu del mentor que porta dintre ell (la consciència) i que li anuncia la proximitat de la mort. Lucreci dóna encara més solemnnialment la mateixa terrible lliçó: "Nosaltres seríem feliços, diu ell, si no fos per aquest sentit terrible de la religió, que tots posseïm i que emmetzina tots els nostres plaers. Ah, ja sabré prou d'alliberar-me'n!..." Però ell no sabé pas alliberar-se'n i es suïcidà. Qui pot deixar de sentir profunda pietat envers aquests homes, alhora tan grans i tan petits? Qui no reconeix en ells l'abisme de misèria cavat en el fons de nosaltres per la ferida que el pecat ens ha fet? Com no sentir, davant d'aquest trist espectacle, una mica del que va sentir el Pare etern quan va fixar l'esguard en la nostra misèria i ens va transmetre el seu Fill perquè morís per salvar els seus estimats infants rebels?"

La conclusió a la qual porten irresistiblement aquestes profundes consideracions del cardenal Newmann i totes les que hem fet anteriorment, és que el "gaumisme" està basat en un evident perjudici i que l'estudi dels clàssics pagans no sols és inofensiu, sinó altament beneficiós i saludable, quan és dirigit per mestres que saben el secret d'interpretar-los amb un elevat sentit cristià. I no sols això; creiem amb el P. Verest (3) que "en presència del descordament de la literatura moderna, una educació fermament clàssica és un excellent preservatiu contra la seducció d'aquests llibres en els quals l'art d'escriure resulta si més no tan tróssejat com la moral. Lluís Veuillot atribuïa la conversió d'Eduard Ourliac al "gust de la bellesa literària" que l'havia acostat als grans escriptors cristians del segle XVII. El mateix antidot podria servir a molts altres."

Aquestes paraules tenen una exacta aplicació a l'estat present de la literatura catalana. Ja no és solament la moral la que s'erigeix en acusadora de moltes de les novel·les que ara es publiquen. És el més elemental bon gust literari, és el més humà sentit estètic, és el mateix sentit d'humanitat, norma eterna dels antics clàssics el qui condemna aquests monstres de lletjor que engendra continuament la torturada imaginació d'alguns dels nostres més exímis novel·listes. És ben cert que amb un fons sòlid d'humanitats clàssiques, sols fos lleument ungit de sentit cristià, els nostres escriptors no gosarien cometre aquests atemptats que colpeixen de mort alhora l'art i la moral.

MANUEL DE MONTOLIU

(1) *Lettre de S. E. le card. Donnet, archevêque de Bordeaux, a Mgr. Dupanloup.*

(2) *Letters and Correspondence of John Henry Newman...* Dos vols., Londres, 1891.

(3) *La question des Humanités*, p. 197.

La veritable pau

Cada tardor es reunien a l'obrador del pintor Lluís Picau, En Joan i l'Enric. Els tres amics es van condèixer a la Universitat. Quan el sol es colgava darrera les muntanyes i al cim dels campanars hi havia un polsim d'or, En Lluís deixava els pinzells i els tres amics s'asseien vora la finestra, per la qual penetrava la llum pàl·lida i esmorteïda de la tarda.

Dels tres amics, el més somniador era l'Enric. La seva mare li havia fet més d'una vegada aquesta reflexió:

— Em plau moltíssim, fill meu, que sàpigues estendre les ales de l'esperit i arribar, volant, al món daurat del somni; però cal que tinguis en compte les realitats de la vida. Si romans constantment dalt dels núvols, seràs un desgraciat.

L'Enric esclafia a riure i abraçant amb una gran tendresa la seva mare li deia:

— ¿Per què em feu aquestes reflexions, si vós sou també, igualment que jo, de mena somniadora? Deixeu-me somiar, mare. Ja ho sé que amb les ales de l'esperit m'allunyo massa de la terra; però prefereixo volar que romandre damunt la pols dels camins.

Un matí, els tres amics varen dirigir-se als boscos que circumden la ciutat. En Lluís desitjava pintar un paisatge. Travessà el bosc una donzella molt escaient, que portava a la mà una cistella curulla de fruita. En Joan, que jeia damunt l'herbei, s'alçà sobtadament; i, quan es disposava a anar a l'encontre de la donzella, l'Enric li digué:

— On vas, Joan? ¿És aquesta la primera donzella que esgarden els teus ulls? ¿Què té d'estrany que travessi el bosc una camperola?

En Joan respongué un poc avergonyit:

— Anava a bromejar una estona.

— Et creus — digué l'Enric, — que és lícit bromejar amb les donzelles humils. És sensible que perdeu el seny en trobar-vos davant els ulls brillants d'una donzella. Hauríem d'avesar-nos a contemplar serenament el rostre d'una dona formosa. ¿És que la dona no porta dintre el pit una ànima immortal? ¿Per què, doncs, hem d'admirar únicament la bellesa externa?

En Lluís, que fullejava un diari, exclamà:

— Amics meus; el cor em diu que aviat haurem de separar-nos. Els diplomàtics estan preparant una guerra, que únicament Déu sap les conseqüències que tindrà. Els exèrcits d'Ausburg i de Livòrnia es trobaran aviat en els camps de batalla.

En Joan era de Livòrnia, i no va poder dissimular l'emoció que li produïa la possibilitat que esclatés la guerra.

L'Enric, endevinant l'emoció d'En Joan, li digué:

— Suposo, Joan, que si esclata la guerra seguirem estimant-nos com bons amics.

En Joan no va respondre.

Després d'uns moments de silenci, l'Enric digué molt emocionat:

— Seria terrible, amics meus, que ens obliguessin a anar a la guerra. Jo mai no he tingut una arma a la mà. No comprenc com és possible que els homes es puguin odiar. Jo em sento germà de tots els homes. ¿És que no tenim tots un Pare comú, que és al cel? Passen aquestes coses perquè no preparem els infants per a la pau, sinó per a la guerra.

En retornar els tres amics a la ciutat, varen sentir una gran cridòria. Eren els manifestants que recorrien els carrers demanant que es declarés la guerra a Livòrnia. Sota del sol brillador flamejaven les banderes.

En Joan esdevingué pàl·lid. Considerà aquelles manifestacions d'entusiasme com un greuge imperdonable. De sobte, es dirigí als seus companys i els va dir:

— Me'n vaig abans que tanquin la frontera. Ens veurem en el camp de batalla.

L'Enric, emocionat per les paraules feridores de l'amic, li va dir:

— Ja no som amics, Joan. ¿Per què criden i gesticulen les multituds inconscients, hem de deixar d'estimar-nos? ¿No és més forta la nostra amistat que les passions desordenades d'aquest poble que no sap el que demana?

En Joan, cloent els punys, exclamà:

— No puc ésser amic dels que ultratgen la meua pàtria.

L'Enric l'agafà del braç i li digué enèrgicament:

— Joan, no et deixis entenebrir els ulls per la passió. No vulguis posar-te al nivell de la plebs.

En Lluís, ofès per l'actitud d'En Joan, exclamà:

— Enric, no el deturis. Deixa'l traspasar la frontera. Si ens considera enemics, ¿per què li hem de donar el tracte d'amic?

En Joan s'allunyà i es va perdre en una giragonga de camí.

Quan l'Enric arribà a casa, la seva mare, plorant desconsoladament, es va llençar als seus braços.

— Fill meu — li va dir: — si vas a la guerra em moriré de pena.

L'Enric, besant-li el front, respongué:

— Coratge, mare. En aquests moments de prova és quan hem de demostrar que som forts. Déu no voldrà que mori lluny de vós.

— Quina tristesa més profunda planarà damunt la nostra llar buida i desolada!... ¿Per què t'han de separar de mi, fill meu, si tu ets el meu consol i la meua alegria? Oh! si et pogués acompanyar. Moriria feliç al teu costat.

Del carrer pujà una gran cridòria. Eren les multituds enfellonides que seguien recorrent els carrers de la ciutat, demanant que es declarés la guerra a Livòrnia.

L'Enric, esguardant la multitud de la finestra estant, exclamà:

— Quanta inconsciència! Quan veieu de prop

el monstre de la guerra, enyorareu la pau!...

Passaven els dies i anaven fent-se més tivals les relacions entre els dos pobles enemics. La guerra esclatà.

L'exèrcit d'Ausburg es dirigí a la frontera. En passar pels carrers de la ciutat vibraren els clarins, i es varen obrir balcons i finestres per a fer caure damunt els soldats heroics una pluja de flors i de fulles de llorer.

L'Enric i el pintor Lluís es varen veure obligats, com els altres ciutadans, a lluitar en els camps de batalla.

L'Enric no es va atrevir a donar la trista nova a la seva mare. Se li esberlava el cor quan la veia plorar. La darrera nit que va passar al costat de la seva mare va besar-li les mans i el front amb llàgrimes als ulls.

Es va llevar a les cinc del matí, quan encara els estels tremolaven de fred damunt el mantell de la nit. Caminant a pleret es va dirigir a la cambra on dormia la seva mare. S'agenollà al capçal del llit i a poc a poc va posar els llavis damunt les seves mans pàl·lides i arrugades. Li besà el front i amb l'ànima trasbalsada abandonà la cambra. Damunt la taula del menjador va deixar una carta en la qual deia a la seva mare que no volia acomiadar-se d'ella per evitar-li un dolor intens i profundíssim. "Mare meua, acabava dient, no ploreu que jo tornaré. Pregueu per mi." Damunt la carta hi va deixar una rosa.

En arribar a la frontera el regiment del qual formaven part els dos amics, els oficials que el comandaven varen rebre ordre d'ocupar immediatament un petit poblet que hi havia al cim d'una muntanyola. Les cases d'aquell poblet estaven completament enrunades. Tres cops havia estat foragitat d'aquell lloc l'exèrcit invasor.

Calia tenir un cor molt insensible per a no emocionar-se profundament davant d'aquelles runes que encara fumejaven. El campanar de l'església havia caigut damunt les teulades de les cases dels voltants.

Els camps eren plens de sots. Els ocells havien fugit d'aquells llocs, on regnava la desolació i la mort.

Del cim estant d'aquell llogarret es sentien retrunyir els canons llunyans. Varen passar damunt la muntanyola tres avions enemics i els soldats es varen amagar sota les runes.

L'Enric, profundament emocionat, digué al seu amic Lluís:

— ¿No és sensible que estiguem constantment exposats a morir per a defensar una causa injusta? No lluitem per un ideal, sinó per qüestions econòmiques. La nostra situació és ben terrible: si disparem, fem vessar sang innocent, i si no ens defensem estem exposats a perdre la vida.

En Lluís, encenent una cigarreta, exclamà:

— Som impotents per aturar aquesta guerra. Nosaltres no l'hem feta esclatar ni hem contribuït a exacerbar les passions i, per tant, la nostra consciència està tranquil·la.

— És cert, Lluís; però ¿no creus que és una cosa terrible haver de matar un home que no t'ha fet cap mal? ah! que són funestos aquests polítics que alcen grans muralles a l'entorn dels pobles perquè no s'estimin! Els convé fomentar odis en-

tre els pobles per a tenir comparses el dia que s'hagi de representar una farsa.

Per un camí polsós, hom va veure arribar un soldat a cavall. Portava ordres per a l'oficial que comandava aquelles forces.

Al cap de poca estona abandonaven el llogarret. Tenien ordres d'unir-se amb altres forces que operaven a la plana per a foragitar l'enemic d'un poblet important.

En arribar a la plana varen internar-se dins un bosc molt ombriu. Els soldats es varen destriar avençant lentament. L'enemic estava dins el bosc, darrera uns matolls, disposat a dispersar l'exèrcit invasor amb el foc de les ametralladores.

Els soldats que anaven a l'avantguarda, varen ésser rebuts amb una pluja de bales. La majoria varen caure sense vida. Tenien ordre d'avençar i malgrat les baixes que causava el foc enemic, anaven avençant.

Un soldat, arrossegant-se com una serp, va arribar prop dels soldats que disparaven darrera els matolls i va llançar una bomba de mà. La bomba féu un gran estrèpit i els soldats enemics moriren trossejats.

L'exèrcit invasor va seguir avençant. De seguida varen trobar altres ametralladores que els causaven moltes baixes. Amb bombes de mà foren destruïdes. En arribar a un planell hi hagué una lluita terrible cos a cos. L'Enric estava tan aclaparad, que no sabia el que és feia. Els soldats dels exèrcits belligerants lluitaven com lleons. S'enfonsaven sense pietat la baioneta al pit. Els soldats ferits queien damunt l'herba en mig d'un bassal de sang. Se sentien crits i imprecacions com si tots els mals esperits haguessin abandonat l'infern. Dos soldats enemics es varen trobar en un barranc i el més fort amb la baioneta degollà l'adversari. Aquest, abans de caure desplomat a terra, féu una cara tan horrible, que el soldat que l'havia mortalment ferit va fugir horroritzat.

En un sot que havia obert un obús, es varen trobar un soldat que es dessagnava i un altre que estava lleugerament ferit. Aquest, en trobar-se enfront de l'adversari, anava a enfonsar-li la baioneta, però el va esguardar tan dolçament, que no va tenir cor de ferir-lo. Li va posar un mocador a la ferida, i en els llavis sedents del soldat ferit va florir un somris. Era tanta la sang que xarbotava del seu pit, que féu una estremitud i va cloure els ulls per a no obrir-los més.

La lluita seguí aferrissada. Quan ja feia una hora que lluitaven, varen arribar reforços de la frontera d'Ausburg i els pocs soldats que restaven amb vida fugiren a la desbandada. L'Enric s'interessà de seguida per En Lluís. Quan es varen trobar els dos amics, s'abraçaren profundament emocionats. Seguien avençant. En internar-se dins un bosc varen copar una patrulla composta de vint-i-un soldats.

A l'acabament del bosc varen construir una trinxera. Aquell petit nucli de soldats lluitava ardidament, perquè ignorava la derrota formidable que havia sofert l'exèrcit d'Ausburg, no gaire lluny de la frontera. Alguns regiments havien quedat completament anorreats.

La vida de les trinxeres era molt avorrida. Quan plovia havien d'estar amb aigua fins els

genolls. L'Enric es trobava en un estat d'inconsciència. Adreçant-se al seu amic, digué:

— El cel esdevé pàlid. Els núvols sangonents de posta, ens recorden la sang que hem vist xarbotar del pit dels vençuts.

Damunt la pallidesa del cel brillava una petita estrella. Era tan petita i la seva llum era tan blava, que semblava una lluernia que una ventada s'hagués emportat cel amunt.

En aquella hora misteriosa, l'Enric va pensar en la seva mare. Com deus sofrir, pobre mare meua! En les hores de folia, quan l'arma fumeja en les nostres mans, s'esvaeix dintre meu la teva dolça imatge. Però en les hores de pau, quan la mort no aleteja damunt els nostres caps, et veig resplendent com un estel. Mare, si poguessis fer-me companyia en aquests moments d'angoixa i de dolor!... Com decantaria el cap sobre el teu pit i et besaria el front! La humanitat no s'estima, mare! Som tan petits i tan mesquins, que únicament respectem els homes que han nascut sota les nostres teulades. Un estranger és un enemic. És lícit occir a cops de glavi l'home que ha obert els ulls un poc més enllà de les nostres fronteres... Mare, jo era feliç al teu costat i ara em trobo lluny de tu. Qui ens ha separat? ¿Et tornaré a tenir als meus braços? ¿Podré novament besar el teu front?

Les ombres de la nit varen davallar damunt la terra i al cel hi havia una gran escampadissa d'estels. El silenci era absolut. Els pobres soldats es varen ajeure damunt la terra humida i es varen adormir.

L'endemà quan el cel clarejava lleugerament, l'enemic els va foragitar de les trinxeres i s'entaulà una lluita terrible cos a cos.

L'Enric va caure amb les forces exhaurides damunt l'herba flonja. Arrossegant-se s'internà dins el bosc i arribà a un planell al mig del qual s'alçava majestuosament una imatge augusta de Crist clavat en creu. No gaire lluny de la creu, s'escolava plàcidament l'aigua clara d'un rierol. Damunt la correntia de l'aigua decantava les branques gràcils un ametller florit. L'Enric va posar els llavis sedents damunt la frescor de l'aigua i va sentir-se fort per a agenollar-se davant de Crist clavat en creu. Mentre feia oració, va comparèixer un soldat enemic que gairebé no podia caminar. Estava ferit. L'Enric girà el cap enrera i exclamà, profundament emocionat:

— Joan! No coneixes el teu amic.

Els dos amics es varen abraçar. L'Enric plorava com un infant. Esguardant el Crist digué al seu amic:

— Jesús té els braços oberts perquè vol abraçar la humanitat redimida amb la seva sang. De la creu estant contempla els homes com lluiten i es maten. ¿On són els que escolten la veu de l'amor? Si tu i jo tenim el mateix Pare, ¿com podem odiar-nos? No escanen les armes en la mà dels germans.

En Joan respongué:

— Enric, he sofert molt. Les meves mans són xopes de sang. ¿Què hem de fer perquè els homes s'estimin?

— Hem de lluitar — digué l'Enric — perquè Jesucrist regni en els pobles. Com és possible que

al món hi hagi pau, si els homes s'allunyen de Déu? Si jo pogués alçaria aquesta creu davant els homes que cerquen la pau i els diria: Heus ací la veritable pau i el veritable amor. Jesucrist és l'únic que pot agermanar els homes i els pobles.

Els dos amics varen seure vora la creu. Enllà d'enllà retrunyia el canó. Sota el cel inundat de llum seguien lluitant els homes enfellonits, i en les llars tristes i desolades, les pobres mares, amb llàgrimes als ulls, esperaven el retorn dels fills estimats.

J. CIVERA I SORMANI

XI Peregrinació a Terra Santa i Roma Beneïda per S. S. el Papa Pius XI

La Junta organitzadora de les Peregrinacions a Terra Santa i Roma, de Vitòria, ens ha tramès el programa-itinerari i una allocució que adreça als catòlics invitant-los a pendre part a la peregrinació que ha estat fixada per al dia 15 del vinent mes d'abril.

Heus ací l'allocució que signa el Director delegat Dr. Carles Lorea, canonge:

¡A Jerusalén!

¡Jerusalén!, nombre divino, evocador de grandes recuerdos... Jerusalén, constituida hoy en pueblo independiente, bajo el poder de una potencia mandataria, será siempre, como dice el profeta, "la mística ciudad de Dios", y podrá ser o no ser el centro geográfico del mundo, como dicen los griegos, pero siempre será el centro a donde van las miradas de los hombres; Ella evocará épocas y tiempos de mística prehistoria, el origen del mundo, el principio del hombre.

La imaginación del peregrino que cruza sus tortuosas estradas, verá desfilar a los antiguos sacerdotes con Melquisedec; a los Profetas con Jeremías; a los Reyes de Israel con David y Salomón; a los Cruzados con Pedro el Ermitaño, con Godofredo de Buillón. Jerusalén colocada en alto, entre valles y montañas, donde se verificaron los grandes acontecimientos de la historia, con sus castillos y palacios, de murallas y reductos circundada, con sus 70.000 habitantes entre Hebreos, Cristianos y Mahometanos, con la variedad de costumbres y ritos; de Griegos, Coptos, Armenios, Maronitas, Abisinios, etc., con la diversidad de lenguas y colorido de los trajes, hace vibrar en el alma sentimientos divinos de amor, de poesía, de ternura, sobre todo, eleva el alma a profundas meditaciones al considerarla como teatro de la vida y muerte de Jesucristo y de los grandes misterios de la Redención.

El Director Delegado,
CARLOS LOREA

Canónigo Dignidad de Chantre,
Caballero del Santo Sepulcro

Preus:

Primera classe	3.500 ptes.
Segona classe.	2.750 "
Tercera classe.	1.950 "

A CATALUNYA SOCIAL s'admeten inscripcions.

Espigolant

Ha sortit el primer número de *Mirador*. Ningú no s'ha molestat perquè apareixia una nova publicació esquerrana. Si hagués estat una revista catòlica, segurament s'hauria dit que venia a lesionar interessos i damunt la premsa s'haurien publicat unes quantes xafarderies.

Ningú no hostilitza els esquerrans. Quan es va anunciar l'aparició de *La Nau*, ningú no es va preguntar si perjudicaria o no els diaris de la nit. Tot-hom va reconèixer que En Rovira i Virgili tenia el dret indiscutible de publicar un nou diari.

Amb la publicació d'*El Matí* no ha passat el mateix. Els que es troben al davant del futur rotatiu, són hostilitzats com si cometessin un acte reprovable. Es llencen insídies contra d'ells i s'intenta fer creure al públic que no arribarà a publicar-se.

Estan ja quasi muntades les màquines de compondre i la rotativa i, no obstant, els que no sabem per què no simpatitzen amb el futur diari, s'esforcen a donar la sensació que tot ha estat una fantasia i que aquells que l'havien de redactar són uns pobres somiadors que no podran mai convertir els somnis en realitat tangible.

Es comprèn que un botiguer no vegi amb bons ulls que un altre comerciant planti botiga enfront de la d'ell; però la gent d'ideals no s'ha d'espantar mai que augmenti el nombre de propagandistes i de lluitadors.

Com més serem a sembrar, més important serà la collita.

* * *

Determinats elements radicals s'aprofiten dels moments actuals per a portar les aigües cap al seu molí.

Els, que mai no traspassen les portes del temple, amb un gest d'indignació s'han esquinçat les vestidures amb motiu de determinades disposicions. Cal que els catòlics ens posem a l'aguiat.

L'Església no la governen els fidels, sinó les autoritats eclesiàstiques. Els seglars no podem intervenir en la direcció de l'Església.

Hem de tenir sempre present que la responsabilitat no és del que obeeix, sinó dels que manen. No podem deixar de banda l'obediència. Aquesta és una virtut heroica perquè no sempre ens plauen les coses que ens són manades. Si els que manen ho fessin sempre al nostre gust, l'obeir seria una cosa molt planera.

Cal que tots procurem no promoure conflictes a la casa de Déu. L'Església únicament ens mana oír la santa missa en les festes de precepte. Si no ens plauen els altres actes que es celebren en els temples, ningú no ens pot obligar a assistir-hi.

El nostre poble ha estat sempre fidel a la Santa Seu. Quan el Nunci de S. S. va visitar Catalunya es va poder convèncer que els catalans estimem i venerem el Vicari de Crist.

Que no es pugui dir de nosaltres que únicament érem addictes a la Santa Seu en moments favorables. Que la història pugui dir que quan el nostre cor sagnava no va caure de les nostres mans la bandera de la fidelitat.

* * *

En Sagarra està escrivint una tragèdia. Ara té la dèria d'escriure coses grosses. Veurem si reeixirà

Serà interessant sentir parlar uns personatges tràgics amb el llenguatge que empren els personatges de la seva novella *All i salobre*.

Perquè hem de creure que, després de les lloances d'En Pere Corominas, En Sagarra seguirà escrivint grollerament.

En el sopar d'homenatge es va dir que la dita novella era interessantíssima i que s'havia de defensar la llibertat en la literatura.

El personatge central de la nova obra d'En Sagarra, és Judit. Serà interessant sentir parlar aquest personatge bíblic. Parlarà com una heroïna de les comèdies que es representen al Paral·lel? Tinguem uns dies de paciència per a desxifrar aquesta incògnita.

Els amics d'En Sagarra segueixen lloant els deu mil versos del seu poema *El comte l'Arnau*.

En Maragall no en va escriure tants de versos, però ningú no pot negar que el seu *Comte l'Arnau* està molt per damunt del que acaba de treure a la llum l'afortunat autor de *Les llàgrimes d'Angelina*.

* * *

En Ramon Vinyes, autor del drama *Qui no està amb mi*, de les planes estant d'un diari llença fulminants anatemes contra els que s'han atrevit a discutir els mèrits de la seva darrera producció.

No volem negar que és una obra d'una gran intensitat dramàtica, però l'autor pretén defensar una tesi tan poc sòlida que aquells que tenen una mica de preparació filosòfica la poden combatre fàcilment.

En Vinyes fa dir unes heretgies als personatges de la seva obra, que fa somriure els espectadors que no es deixen suggestionar per la seva fraseologia buida i enlluernadora.

Vol demostrar que les doctrines de Jesucrist són incompatibles amb la vida real dels homes. El personatge central de l'obra, que és un ex-seminarista sentimental i romàntic, exclama en el darrer acte: "Voleu dir que Déu escolta els clams de la humanitat? Ell, que està tan amunt, té en compte les necessitats dels homes que es troben tan avall? Hi ha alguna cosa més enllà d'aquesta vida?"

En Vinyes ha volgut escriure una obra transcendental, però doctrinalment es tan fluixa que no podria resistir un anàlisi seriós.

* * *

Cada dia s'anuncia la publicació de nous llibres. Un diari local, per a donar compte de l'aparició d'un llibre, ho diu d'una manera tan ampulosa com si donés compte d'un fet transcendental.

Si tots els llibres fossin bons, en l'ordre moral, aquestes activitats literàries podrien ésser motiu d'alegria. Però dissortadament no és així. Es tradueixen molts llibres obertament dolents.

Coneixíem una noia, que era filla d'un poble petit, que estava orgullosa d'haver-hi nascut. Un dia va saber que havien detingut un malfactor i es va posar tota cofoia.

—Per què estàs contenta?— li varen preguntar.

—Perquè ara puc dir que al meu poble hi ha de tot.

Hi ha gent que, com la noia del conte, també estan contents que es publiquin en català obres llordes, perquè hi hagi de tot.

FETS DE LA SETMANA

La premsa diària ha parlat extensament del fets esdevinguts a València, S'han publicat notes oficioses que es refereixen a aquests fets.

El marquès d'Estella, conversant amb els periodistes, féu aquestes manifestacions:

—No estic tan cansat com suposeu. L'excitació natural d'aquests dies ha foragitat del meu cos el microbi de la grip i encara que he treballat, no ho han fet en menor mesura els ministres de la Governació, Exèrcit, Marina i Capità general, governador militar, director de seguretat i altres autoritats fora de Madrid, en especial el senyor Sanjurjo, puix tots han posat al servei de la causa de l'ordre llurs majors esforços.

—L'han amargat aquests successos?—preguntà un periodista.

—Amargat, no, però sí indignat. Per això primer, era precis haver apreciat en l'opinió menyspreu i animositat envers la nostra obra i no n'hi ha hagut; pel contrari, s'ha recuït l'adhesió per aquesta.

El segon ho justifica l'haver pogut comprovar en aquesta ocasió que un home ofuscat per la supèrbia, ajudat per una mínima part de descontents, pugui mantenir l'alarma del país uns dies i danyar enormement el nostre crèdit i el nostre prestigi davant del món.

—Ha millorat la situació?—li preguntaren.

—Perquè veieu si ha millorat, podeu copiar el telegrama textual tramès als capitans generals.

—Crec—ha seguit dient el President—que el nostre règim polític arribarà a tenir aquest respecte i sinceritat per a l'opinió pública.

Ara hem cregut necessari definir bé la dictadura i enfortir-la en els seus mitjans d'acció i en el referent als decrets acordats en el Consell de divendres i sotmetérem ahir a l'aprovació del rei, també tindran els seus mitjans de desenrotllament adequat els uns i els altres. Això permetrà que el país, que en sa majoria així ho desitja, visqui lliure de sobresalts i que puguem progressar sense altres preocupacions, en la tasca de governació i administrar, i en la preparació del futur assentament polític d'Espanya, que confia que serà obra que, per la seva originalitat i esperit modern tècnic i afortunat, atreurà l'atenció del món.

El marquès d'Estella, durant la setmana, ha lliurat diverses notes a la premsa, i, segons aquestes, ha quedat restablert l'ordre arreu d'Espanya.

Un diari de València, parlant dels fets desenrotllats en aquella ciutat, ha dit:

—Esta mañana hemos charlado un rato con el general Sanjurjo en el Gobierno civil. El general nos ha recibido con sus característica amabilidad y simpatía.

—Nada, señores, nada de particular. Encantado de mi estancia en esta ciudad hermosa. No pasa nada. La tranquilidad es absoluta y me congratulo, como ustedes podrán suponer.

—¿De modo que no hay noticias?

—Pueden ustedes decir que todo está tranquilo, que no es poco, ¿verdad?

—Efectivamente; es una buena noticia, pero ya

sabe usted que nosotros siempre queremos decir algo, cuanto más gordo, mejor. Periodismo. ¿Nada más, general?"

Per a sortir al pas de la fantasia de corresponsals i cronistes que han propagat per l'estranger notícies truculents relatives als successos d'Espanya, el Govern ha circulat a llurs representants, i ha posat a disposició de les grans agències el següent telegrama que expressa la veritat completa sobre l'esdevenint:

“Faltan descaradamente a la verdad las agencias y correspondientes que han afirmado que en España ha habido sublevaciones de tropas y combates. No ha sonado un solo tiro ni de rebeldes ni de fuerzas leales, que todos lo son por igual, sin más excepción que contados jefes y oficiales de artillería que han ordenado a las fuerzas a salir del cuartel de Ciudad Real y no salir de los suyos en Valencia, lo que clases y soldados, siempre obedientes y disciplinados, han obedecido hasta conocer que las órdenes eran subversivas. Sólo contra estos oficiales, que se han llenado de oprobio y desprecio en el país, se procederá con rigor.

El fracaso del señor Sánchez Guerra ha sido notorio, pero como el general de Valencia no estuvo diligente ni enérgico en su arresto, se le ha destituido y procesado.

Esta es la única verdad de la situación de España; todo lo demás lo han soñado los que lo propalan.”

La mort inesperada de la Reina Maria Cristina, ha sobtat tothom, perquè ningú no sabia que estigués malalta.

Cal reconèixer que era una dama d'extraordinàries virtuts i d'una fina espiritualitat. Durant els disset anys de Regència, va posar de manifest que era apta per a ocupar l'altíssim lloc al qual les circumstàncies l'havien portat. Adhuc en els moments més difícils no va perdre mai la serenitat ni la ponderació.

La Reina Maria Cristina era una bona mare i una bona cristiana.

Per les seves virtuts i per l'exemplaritat de la seva vida pública i privada mereix el respecte de tots.

A Grècia hom intenta rehabilitar determinats polítics que feia temps estaven al marge de la política. Els adversaris de Venizelos comenten amb complaença la carta dirigida al senyor Tsaldais, en la qual és judicada favorablement l'actuació dels que han governat el país des de 1920. Aquesta carta ha motivat una reunió del partit popular.

S'han produït alguns desordres a la India. La situació en el barri de les filatures de la ciutat de Bombay s'ha apaïvat, puix el govern local ha fet publicar milers de fascicles desmentint categòricament els rumors segons els quals havien estat raptats diversos nens per a ésser sacrificats per la secta dels pathans.

Els diaris donen compte que passa per Europa una onada de fred.

La característica dels moments actuals és, doncs, d'una fredor glacial.

Noticiari

Espanya

Els nostres estimats companys de redacció senyors Rucabado i Janer, fa alguns dies que es troben malalts. Afortunadament la malaltia no és greu i, per tant, cal esperar que aviat podran incorporar-se a les acostumades tasques de redacció.

—El cardenal Segura presidí la reunió del Consell Central de Joventut Catòlica.

El president d'aquesta entitat digué que actualment hi ha a Espanya 14 unions diocesanes, 194 centres parroquials, 256 centres extra-parroquials i 42 centres de diferents caràcters.

Durant un any s'han celebrat 85 actes de propaganda, 48 actes amb motiu de la campanya sobre l'ensenyament de la Religió en el Batxillerat i 8 assemblees diocesanes.

A continuació, tots els representants de les organitzacions de províncies, donaren compte de les activitats de la Joventut a les diòcesis pertanyents a llur delegació; i terminat aquest informe, el president es referí als acords presos en una sessió plenària celebrada l'any anterior, alguns dels quals no han pogut executar-se.

Es tractà de la forma en què s'ha de donar efectivitat al govern de la Joventut Catòlica, que per acord del I Congrés General correspon al Consell General.

Es tractà de la constitució de noves Unions diocesanes i de l'organització de la propaganda, com també un programa d'actes culturals.

S'acordà també emprendre una campanya catequística; adherir-se a la celebració del Congrés Marià Hispano-Americà de Sevilla i acudir al Congrés nacional de la Joventut Catòlica francesa, el qual es celebrarà pel pròxim abril.

S'exposaren les línies generals per a la celebració de la pròxima assemblea general la qual es celebrarà a Madrid els dies 8, 9 i 10 de març pròxim.

—El Congrés ferroviari celebrat a Madrid últimament, invità Fabra Ribas, corresponsal de l'Oficina Internacional del Treball, perquè informi sobre l'enquesta realitzada per l'Oficina sobre l'enganxament automàtic.

Eleuteri del Barrio manifestà com ha estat ben vista pel Congrés l'aportació que ha fet facilitant dades tan interessants l'Oficina Internacional del Treball.

En últim terme parlà Aníbal Sánchez, delegat del Consell Superior de Ferrocarrils, el qual amplia la informació publicada en la Memòria presentada pel Secretari general. Afirmà que en més d'una ocasió ha hagut de manifestar-se contra les anomenades tarifes de bonificació, ja que aquestes no arriben més que a determinats remittents.

En conclusió, Aníbal Sánchez demostrà que en defensar al Consell Superior del Treball els assumptes que li havia encomanat el Sindicat, havia entès col·locar-se, no a un terreny específicament corporatiu,

sinó en el de la defensa dels interessos del país i del progrés social.

La Diputació gestionarà dels Ajuntaments de Biscaia que ofereixin terres comunals a aquest fi, cosa que es dona per descomptada. A les famílies a les quals siguin donades aquestes terres i les cases corresponents, se'ls eximirà de tot impost. Demés se'ls aplicarà els beneficis de les cases barates.

En la darrera sessió celebrada pel Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears, a invitació de don Albert Bastardas, va ocupar la presidència don Josep Maluquer i Salvador, Conseller Delegat de l'Institut Nacional de Previsió.

El senyor Maluquer va informar el Patronat dels treballs que prepara el Laboratori popular de Previsió, per al curs d'Assegurança Obrera de Canet de Mar. Constituint el Règim Espanyol de Retir Obrer, per la part obligatòria de la pensió inicial, a càrrec del patró i de l'Estat, i per la complementària del sistema de millores voluntàries obreres, convenientment protegides, estudiarà el proper Curs la segona part, que és la menys coneguda, recollint l'experiència dels diversos sectors de la vida del treball que l'han practicat. Aquesta experiència per ésser la més pràctica assessoria per un ampli impuls a tota Espanya de dit sistema de millores, que té en compte les aspiracions professionals i de caires de previsió que van més enllà de la part ja consolidada com obligatòria, tal com va pensar-se en portar a la *Gaceta* l'esmentat sistema d'avançaments graduals.

Va resoldre, el Patronat, diversos assumptes de tràmit, i va ratificar, als efectes del Retir Obrer, els salaris-tipus fixats per als treballadors preufetaires i a domicili, de diferents rams, de Palma de Mallorca, Lleida, Igualada, Girona, Figueres i Olot.

Finalment, va llegir-se i aprovar-se la Memòria de l'actuació del Patronat durant l'any 1928, que s'eleva a l'Institut Nacional de Previsió.

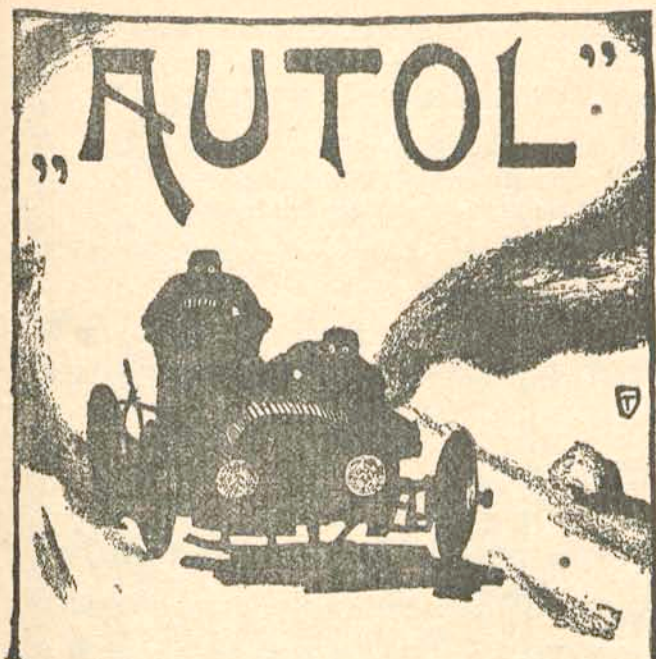
—Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions per la Vellesa i d'Estalvis ha cobrat per impositcions d'Estalvi 5.828.014 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi 4.382.481 pessetes, resultant una diferència de 1.445.533 pessetes a favors de les impositcions. En la mateixa setmana s'obriren 1.145 llibretes noves.

Estranger

—El Govern italià torna molt sovint a plantejar la qüestió de les cases barates i la defensa de la família i de la maternitat. Així com abans els homes solters tenien alguna preferència per certs càrrecs públics, ara hi són preferits els individus casats i amb fills. Aqueixes normes s'aplicaran també a les dones casades, a les quals demés es concedirà un mes de vacances abans del part i un altre mes després del part.

—Aplicant a Itàlia la política contra la inflació de les grans ciutats, s'ha disposat que ningú no pugui traslladar-se a determinades metròpolis sense permís de les autoritats. Aquestes tenen facultats per a expulsar de les poblacions els pagesos que no s'hi campin la vida.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Aceites y Materiales Motor, S. A.

Via Laietana, 7
TELEFON 11661
BARCELONA

EL LLIBRE DE LA PARAULA DE DÉU

LA SAGRADA BIBLIA EL NOU TESTAMENT

VOLUM I

Els Evangelis i Fets dels Apòstols

Ha sortit ja el primer volum de la SAGRADA
BÍBLIA que publica l'«Obra del Sant Evangeli»
de FOMENT DE PIETAT

CONDICIONS DE VENDA

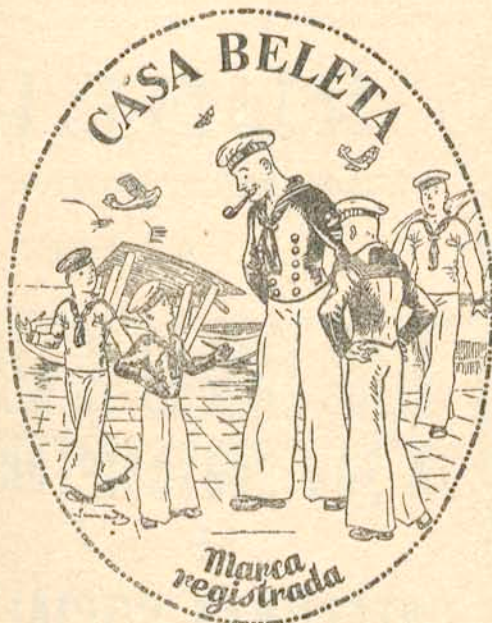
Edició de doble text: llatí i català . . . 8'50 Ptes.

Edició de text llatí sol. 6'— »

Edició de text català sol. 5'— »

Totes aquestes edicions van enquadernades amb finíssim pegamoid, imitació de xagrí. Enquadernacions més luxoses de distints preus.

LA CASA BELETA

Creadora del vestit tipus mariner per a
nens. El model més distingit i elegant.

La casa atén amb especial cura els
vestits d'esport amb dibuixos exclusius
en el més selecte i exclusiu.

VESTITS DE PRIMERA COMUNIO
I MODELS NOUS

A tot subscriptor de «Catalunya Social»
se li farà un 5 % especial de descompte.

SASTRERIA DE SENYOR, CAMISERIA I CORBATERIA
AVINGUDA DEL PORTAL DE L'ÀNGEL, NÚM. 35. BARCELONA

TORRENTS

Ex-professor de la Societat de Mestres Sastres
de Barcelona / Rambla de Catalunya, 12, 1.er
Telèfon 16040 — BARCELONA

Tota persona desitjosa de triomf en la vida tindrà gran mirament en la correcció perfecta del vestir. Mai obtindrà el relleu desitjat aquell que, menyspreant el bon vestir, adopti robes de fabricació dubtosa i de mitjana confecció

DROGUERIA PERFUMERIA

Drogues i perfumeria de totes menes i

marques :: Gran assortiment en perfu-

meria a granel :: Brongeria, Esponges,

Plomers, Productes per la neteja, etc., etc.

Treballs de laboratori per a aficionats a la fotografia. Lliurament ràpid. Servei a domicili

Clarís, 57 (enfrent balxador)

Telèfon 71703

BARCELONA

LA INNOVACIÓN

és la casa especialitzada en Novetats per a senyora, que es distingeix per assortits abundants i preu just en cada qualitat

Portaierriça, 7 i 9. Salmeron, 29. Av. Portal de l'Àngel, 38. BARCELONA

R. Puigdomènech

Confeccions per a senyora i nenes

Diagonal, 452 / BARCELONA

CAMISERIES RUBERT

GÈNERES DE PUNT, PAIAMES, MOCADORS, GUANTS

Avinguda Portal de l'Àngel, 13 i Aribau, 30

BARCELONA

FABRICA DE PASTES ALIMENTICIES

ANTIGA CASA FIGUERAS

FUNDADA EN 1820

Rambla de Sant Josep, 11.-BARCELONA

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA SOCIAL?

JARABE PUIG

Exigiu l'adjunta marca registrada

XAROP PUIG

preparat per Z. Puig.—RIPOLL

Antiga i acreditada preparació per a combatre les pulmonies, bronquitis, catarros, tos i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

Seixanta anys d'èxits continus.

De venda: en totes les farmàcies i centres d'específics.

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
• Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
• Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
• a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.-Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av. Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

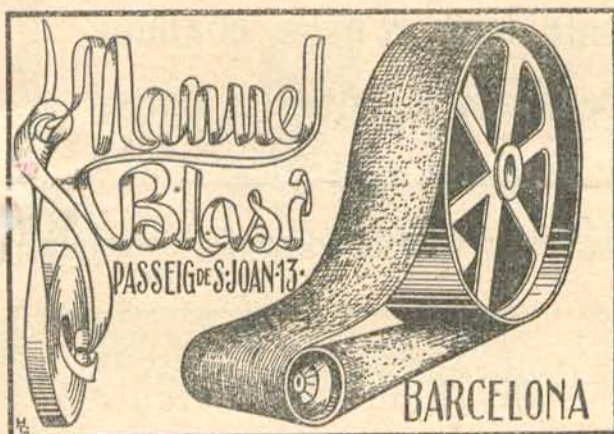
COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Unicorde

Nou tipus. Qualitat i presentació

URALITA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

SANT PANCRÀS

NOVETATS EN PANYERIA

Compri la roba del seu trajo en aquesta casa i estalviarà diners.

Es recomanen bons sastres.

Descomptes als Srs. cooperadors d'aquesta revista.

Rambla de les Flors, 6, 1.ª — BARCELONA

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
INTERIOR

Sr. Dn. Ramon de Alos

FRANQUEO CONCERTADO

ATENEU A. G.—Provença, 137.